

Asia: VN/35525/2023/

Lausuntopyyntö taksisäätelyn arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (työsuojeluviranomainen) kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto on muodostettu yhdessä kaikkien työsuojelun vastuualueiden kanssa ja edustaa näin kaikkia työsuojeluviranomaisia.

Arviointimuistiossa ei ole otettu huomioon työlakien noudattamista taksiliikenne toimialalla. Työsuojeluviranomainen haluaa kiinnittää ministeriön huomiota siihen, että työlakien noudattaminen on kiinteä osa harmaan talouden torjuntaa ja taksiliikenne toimialalla tulisi tästä syystä kiinnittää jatkossa enemmän huomiota työlainsäädännön noudattamiseen.

Tässä tarkoituksessa työsuojeluviranomainen nostaa esiin kaksi keskeistä muutosehdotusta:

1. Osaamisen lisääminen. Työlainsäädännön koulutusta tulee lisätä osana kuljettaja ja yrittäjäkoulutusta ja sen osaamista tulee edellyttää myös yrittäjäkokeessa.
2. Työlakien rikkomisen ja työsuojeluvalvonnan havaintojen merkitystä tulee lisätä osana hyvämaineisuusarviointia
3. Tietojensaantioikeuksien parantaminen

Osaamisen lisääminen

Työsuojeluviranomaisen näkökulmasta olisi hyvä, jos kaavailtuun pakolliseen taksinkuljettajan koulutukseen sisällytettäisiin myös työaikalain moottoriajoneuvon kuljettajaa koskevat säädökset ja tietoa oikeusturvakeinoista.

Samoin työsuojeluviranomaisen näkökulmasta olisi hyvä, jos yrittäjäkoulutus sisältäisi myös keskeisimpiä työnantajan velvoitteita kuten työsopimuksen sisältöön, työaikakirjanpidon pitämiseen ja ajopäiväkirjaan antamiseen kuljettajalle sekä työterveyshuollon järjestämiseen ja esimerkiksi asiakasväkivallanuhan hallintaan liittyviä vähimmäisvaatimuksia.

Hyvämaineisuus

Liikennepalvelulain 8 §:ssä säädettyjen mainetta vaarantavien tekijöiden osalta työsuojeluviranomainen toteaa, että suomalainen sanktiojärjestelmä ei ole riittävän tehokas, jotta edellytetty sanktioiden määrä kahden vuoden ajalta voisi täytyä. Työsuojeluviranomainen kannustaa ministeriötä miettimään, millä keinoin työsuojeluvalvonnassa tehdyt, liikenneturvallisuutta, reilua kilpailua ja työturvallisuutta edistävät havainnot ja toimet saataisiin paremmin osaksi hyvämaineisuusarviota. Tätä tavoitetta voisi auttaa sekä valvonnan tehostaminen, viranomaisyhteistyön parantaminen, että mahdollisuudet hallinnollisiin seuraamusmaksuihin. Vastaavasti työsuojeluviranomainen katsoo, että kaikenlainen rikostenuusiminen osoittaa ja itsessään hyvämaineisuuden koettelemista eikä rajaa ole syytä asettaa neljään rangaistukseen.

Tietojensaantioikeudet

Ottaen huomioon, että valvonnassa havaitaan merkittäviä puutteita ajopäiväkirjan pitämiselvöllisyydessä, olisi kannatettavaa selvittää parempia keinoja saada muuntumatonta ja standardoitua vertailutietoa tehdyistä ajoista ja työpäivän pituudesta yleisesti. On myös tärkeä pitää huoli kaikkien toimialan valvontaa suorittavien viranomaisten tietojen-saantioikeuksista.

Havainnot valvonnasta

Aikavälillä 1.1.2022-31.5.2024 valvottiin 551 työnantajaa, joiden toimialaksi oli merkitty taksiliikenne (TOL 4932). Seuraavissa asiakokonaisuuksissa havaittiin huomattavia puutteita:

- Ajopäiväkirjan pitäminen	229
- Työterveyshuollon järjestäminen	130
- Työaikakirjanpito	57
- Väkivallan uhka	49
- Työnteon keskeiset ehdot	44

- Työajan enimmäismäärän seuranta 32
- Työvuoroluettelo 30
- Palkkalaskelman antaminen 29
- Ajopiirturin käyttö 26

Keskeinen viimeaikainen havainto on myös ns. kevytyrittäjämallin lisääntyminen. Vaikka mikrotyrittäminen on toimialalle tyypillistä, ovat kevytyrittäjyyteen liittyvät lainkiertämistilanteet lisääntyneet myös taksialalla.

2.2 Ajoluvan saamisen estävät rikokset

Olisiko tarpeen lisätä tuomioita tietyistä aserikoksista sekä maksuväline- ja petosrikoksista ajoluvan saamisen esteeksi? Mitkä olisivat suurimpia vaikutuksia, joita muutosehdotukset voisivat aiheuttaa? Olisiko muita rikostuomioita mitä pitäisi huomioida ajoluvan myöntämisen esteenä?

-

2.3 Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttaminen

Tulisiko ajoluvan peruuttamisen ehtoja ja keinoja muuttaa joltain osin?

-

2.4 Taksinkuljettajan koulutus

Mitä hyötyjä tai haittoja sekä vaikutuksia pakollisesta koulutuksesta olisi? Nostaisiko pakollinen koulutus alalle tulon kynnystä? Lisäisikö koulutus luotettavuutta? Vaikuttaisiko taksinkuljettajien koulutus työvoiman saatavuuteen taksialalla? Kohdistuisivatko vaikutukset erityisesti jollekin alueelle tai joihinkin palveluihin?

Jos koulutus säädettäisiin pakolliseksi, niin miten koulutuksen sisältö ja kesto tulisi rakentaa? Olisiko tällä hetkellä voimassa oleva erityisryhmien kuljettajakoulutus syytä lisätä osaksi pakollista koulutusta vai jättää erilleen joko vapaaehtoiseksi tai pakolliseksi?

Kenelle koulutus säädettäisiin pakolliseksi? Vain uusille alalle tuleville kuljettajille? Alalle vuoden 2018 jälkeen tulleille kevennettynä koulutuksena joko siirtymäajalla tai ajoluvan uusimisen edellytykseksi? Olisiko tarpeen säätää myös erillisestä jatkokoulutuksesta?

-

2.5 Taksinkuljettajan koe

Miten koetta tulisi kehittää? Tulisiko kokeen suorituskertojen määrää rajata ja asettaa karenssi esimerkiksi kolmen hylätyn koekerran jälkeen? Tulisiko vilpin jälkeistä karenssiaikaa pidentää? Näkemyksenne karenssiajoista? Tulisiko myös jälkikäteen havaitusta vilpistä voida asettaa seuraamuksia?

-

3.2 Hyvämaineisuuden estävät rikokset

Tulisiko hyvämaineisuuden arviointiin lisätä esteeksi myös henkeen ja terveyteen sekä maksuvälinerikoksiin ja petoksiin liittyviä rikostuomioita? Mitä vaikutuksia näillä muutoksilla olisi taksialalle, sekä laajemmin tavara- ja henkilöliikenneluvan hakijoihin ja haltijoihin?

-

3.3 Yrittäjäkoe

Tulisiko kokeen järjestäminen siirtää Traficom in vastuulle? Mitä vaikutuksia sillä olisi nyt kokeita järjestävälle tahoille ja kokeen suorittajille?

-

3.4 Koulutusorganisaatioiden valvonta

Tulisiko koulutusorganisaatiolle ja/tai koulutuksesta vastaavalle henkilölle asettaa tarkempia kelpoisuusvaatimuksia ja/tai esteitä hyväksynnälle? Jos vaatimuksia asetettaisiin, millaisia vaatimusten tulisi olla?

-

4.2. Värilliset rekisterikilvet

Mitä hyötyjä/haittoja ja vaikutuksia värillisistä rekisterikilvistä olisi? Miten värillisiä rekisterikilpiä tulisi valvoa?

-

4.3 Ajoneuvon rekisteröiminen liikenneluvan haltijan yksinomaiseen hallintaan

Mitä hyötyjä ja haittoja olisi vaatimuksella rekisteröidä ajoneuvo liikenneluvan yksinomaiseen hallintaan? Mitä vaikutuksia sillä olisi alalle (taksinkuljettajille ja taksiryityksille) ja toimivaltaisille viranomaisille? Vaikuttaisiko ajoneuvon rekisteröiminen saatavuuteen taksialalla? Kohdistuisivatko vaikutukset erityisesti jollekin alueelle tai joihinkin palveluihin?

-

4.4 Rekisteritunnuksen kytkeminen liikennelupaan

Mitä hyötyjä ja haittoja olisi vaatimuksella kytkeä rekisteritunnus liikennelupaan? Mitä vaikutuksia sillä olisi alalle (taksinkuljettajille ja taksiryityksille) ja toimivaltaisille viranomaisille?

-

4.5 Julkiset tiedot taksitoimijoista

Mitä hyötyjä ja haittoja olisi julkisesta rekisteristä? Mitä tulisi huomioida valmistelussa?

-

4.6 Valvonnan tehostaminen: seuraamukset taksivalaisimen ja hinnaston puutteista

Mitä seikkoja tulisi huomioida liikennevirhemaksun määräämisessä? Olisiko muita liikennepalvelulain säännöksiä, joiden noudattamatta jättämisestä tulisi määrätä seuraamus osana taksialan valvontaa?

-

5.2 Vaihtoehtoiset toimenpiteet

Tulisiko taksamittari säätää pakolliseksi useampiin ajoihin kuin mitä laki nyt edellyttää? Saako käytössä olevista lain mukaisista muista laitteista ja järjestelmistä yhtä kattavat tiedot kuin taksamittarista? Mitä ovat taksamittarin tai muun laitteen tai järjestelmän kustannukset kuljettajalle tai yritykselle? Olisiko erillinen pilvipohjainen tiedonvaihtojärjestelmä hyödyllinen?

-

5.3 Velvoitteiden hoidon henkilöpiirin laajentaminen

Huomioita velvoitteiden hoidon henkilöpiirin laajentamisesta?

-

6.2 Ajovuoroista sopiminen

Kannustaisiko Kilpailu- ja kuluttajaviraston täsmällisempi ohjeistus siitä, missä tilanteissa ajovuoroista sopiminen olisi mahdollista, sopimaan ajovuoroista ja päivystyksistä vai koettaisiinko ajovuoroista sopiminen tästä huolimatta riskialttiiksi? Mitä koette olevan suurimpia epäselvyyksiä ajovuorojen sopimisessa?

-

6.3 Julkisesti tuettu päivystys

Huomioita tai kokemuksia julkisesti tuetusta päivystyksestä?

-

Loppuun yleisiä kysymyksiä

Onko teillä muita kommentteja tai lisätietoja taksisääntelyyn liittyvän säädöshankkeen jatkotyössä huomioitavaksi?

Onko arviomuistioissa nostetut mahdolliset vaikutukset muutosehdotuksiin oikeansuuntaisia? Kun jatkovalmistelussa arvioidaan vaikutuksia tarkemmin, olisiko vaikutuksia syytä täydentää joillain näkökulmilla?

Onko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Koetteko, että muistiossa esitetty arvio alalla nykyisin esiintyvistä haasteista on oikean suuntainen?

Oletteko tunnistaneeet muita ongelmia, joita olisi tarpeen ratkaista julkisen sektorin toimenpiteillä?

Onko tiedossanne muita toimenpiteitä, joilla tiedossa olevia ongelmia voitaisiin ratkaista? Onko näistä toimenpiteistä kokemuksia esimerkiksi joistain muista maista tai joltain muulta toimialalta?

-

Eriksson Aki

Lounais-Suomen aluehallintovirasto - Työsuojelun vastuualue